

370

SMALSIEMS PROTAMS

SKAITYK
E. VERSIJĄ

MUZIKA	TEATRAS	KINAS	DIZAINAS	KITI MENAI	370 +	LITERATŪRA
--------	---------	-------	----------	------------	-------	------------

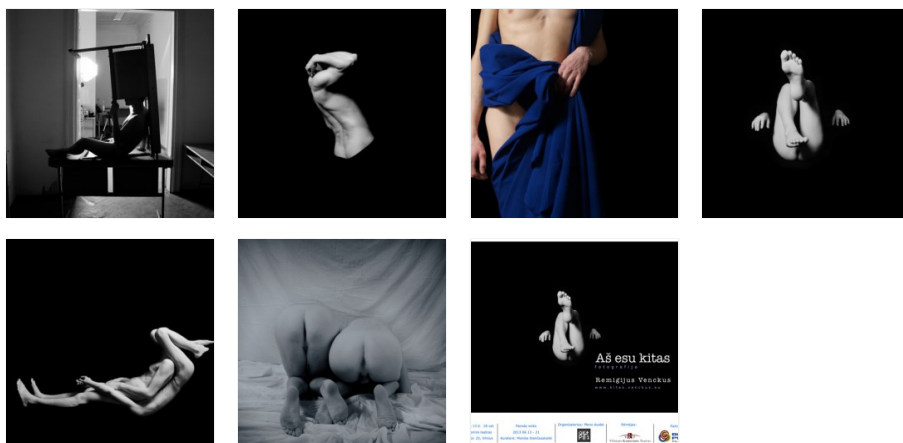
Mahometas. Kalnas. Ir kitokia lietuviška fotografija

Data: 08 07 2013 Rubrika: Kiti Menai | Komentarai : 0

Rašė: Monika Slančauskaitė

Paprastai visokio plauko sentencijos, protingi ar gražūs posakiai man keldavo juoką. Tokį gilų ir su tokiu ryškios neapykantos prieskoniu. Bet štai – lyg kokiam pačiam kvailiausiam siaubo filme – viena tokių sentencijų ėmė ir išsipildė. Apie kalną, Mahometą ir judėjimą tikslo link. Yra toks vienas lietuvių fotografas. Šiaip, pristatydamą jį tik kaip fotografą begėdiškai meluoju...

Iš tikrųjų Remigijus Venckus (<http://www.venckus.eu/>) – medijų menininkas, kritikas ir dėstytojas. Bet mane labiausiai pakerėjo ir pavergė Remigijus Venckus – fotografas. Ypatingą silpnę jaučiu jo aktams. Apie galimybę išvysti juos parodoje svajoju gal kokius tris metus. Bet paprastai tos išsvajotos parodos vykdavo labai retai ir kažkuriame kitame Lietuvos gale, pakankamai nutolusiame nuo sostinės. Ir aišku aš kažkoki stebuklingu būdu sugebėdavau apie tai sužinoti post faktum.

Taigi vienas nesėkmingas kreipimasis į menininką (per mažai laiko buvo likę iki renginio) ir vienas sėkmingas. Tai reiškia, jog menininkas man tarė „taip“. Ir po to prasidėjo tokios keistos klajonės, nes tam Remigijaus išstartam „taip“ reikėjo rasti vietą. Bandau spėti, kodėl vos tik po vieno „taip“ man teko išgirsti daug „ne“. Ar todėl, kad esu tik profesionali renginių organizatorė, bet nesu menotyrininkė profesionalė? Ar todėl, kad Remigijaus aktų temos ir personažai drasko akis? O gal koją pakišo nepagrįsta dorų lietuvių baimė pamatyti ir užsikrėsti? Ar nesugebėjimas ir nenoras suprasti, kad žmogaus ar kūrinio kokybė neturi nieko bendro su seksualine orientacija?

Vėl ir vėl peržiūrinėdama fotografijas jo puslapyje, bandžiau rasti atsakymus į nesėkme ieškant vietos ir persekiojančiu slogučiu pavirtusius klausimus.

Neradau nieko nepadoraus. Estetiški vyriški kūnai. Išraiškinga kūno kalba. Įdomūs rakursai. Mano akimis beveik tobula kompozicija, primenantį šiuolaikinio šokio choreografijos fragmentus. Ir pro kūnus vos vos prasišviečianti buitis. Gal tai ir gąsdina? Nes pažadina gana stiprų tikrumo ir apčiuopiamumo įspūdį. Tai yra ir tai realu.

REKLAMA

370 magazine

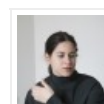
G+ Stebėti

REKLAMA

NAUJAUSI

KOMENTARAI

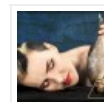
ŽYMOS

Vasaros liūdesys
24 08 2017

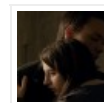
Prisijaukinti mirtį
22 08 2017

Kaip pagauti įkvėpimo žuvį
22 08 2017

Išnaudoti viršvalandžius
22 08 2017

Kas yra karas?
22 08 2017

Realu yra dar ir tai, kad pamąstymų maratonui dar nepasibaigus viena vieta ėmė atsivėrė ir įsileido. Ir tikriausiai nieko keisto, jog ta vieta su vaizduojamuoju menu neturi nieko bendra. Bet turi teatro sceną, daug įvairių spektaklių, kitaip mąstančius žmonės, ilgą holą judomis sienomis ir ko gero drąsos bei laisvę nuo prietarų. Ir nepaisant to, kad greitai laiku šis teatras neteks savo nuolatinį namų, kūrybiniai procesai ten nesustojo nei akimirksniai.

Štai tokią vietą – Vilniaus kameriniame teatre (Konstitucijos pr. 23B) ir bus galima išvysti personalinę Remigijaus Venckaus fotografijos parodą. Nuo liepos 13d. 18val. (parodos atidarymas) iki liepos 21d.

O aš ta pačia proga nusprendžiau išpildyti visas savo svajones ir nugriebti vyšnaitę nuo visos tos išsipildymų torto viršūnės. Štai menininko atsakymai į tuos klausimus, kuriuos jau labai senai norėjau jam užduoti:

1. Tavo kūrybinės veiklos laukas – labai platus. Kokią vietą jame užima fotografija?

Sutinku su pastaba, kad mano kūrybinis laukas platus. Manau, jog kūryba yra kažkiek panaši į klajojimą po pasaulį. Norisi patirti esamą ir būsimą erdvėlaikį, išplėsti ir plėsti pažįstamos aplinkos ribas. Tačiau vieną dieną pastebė, kad ribos nėra jau tokios tolimos. Kyla konfliktas su savimi -ar plėsti ribas ar ne? Kaip ir kelionė žmogaus neįveiktais landšaftais arba prarastų ir nebegyvenamų miestų griuvėsiais, taip ir kūryba panaši į galinėjimąsi su pačiu savimi lyg su gamta. Šis procesas vyksta dėka tam tikros temos vystymo; dėka temos dialogo su kitomis, kartais net labai šalutinėmis, žmogaus veiklos sritimis. Tačiau kūrybos tema, arba temos, ilgainiui nusistovi ir pradedi mane – kūrėją kamantinėti – kokią mediją naudosi kad aš (tema) suvešėčiau ir pražysčiau kaip nuostabaus grožio gėlė? Šiuo atveju fotografija nieko nesiskiria nuo pieštuko arba rašiklio. Fotografuoju lygiai tiek pat ir lygiai su tokiomis pat intencijomis, kaip ir rašau, filmuojau ar netgi skaitau paskaitas Vytauto Didžiojo universitete. Visa kūryba, nepriklausomai kada ir kur, progresuoja dėka autoriaus smalsumo, kurio pėdsaku ir tampa fotografija. Taigi fotografija mano galva yra labai unikali medija. Ji medijų meno motina, o motina, kokia ji bebūtų, nusipelno pagarbos ir meilės. Fotografija tai mirštančio laiko milisekundinė agonija, tai tikrovė, kurios nematome ir negirdime, kuriai neturime laiko ir kurios paviršiumi (ypač dabartinės vartotojų kultūros laikais) lengvabūdiškai slystame. Fotografija man kelia savotišką skausmą, netgi didesnį nei kinas arba videomenas, kurį labai mėgstu žiūrėti. Fotografija tai akimirksnio grožis į kurį žvelgdamas (nesvarbu koks akimirksnis būtų) noriu tik ašaroti, nes pasibaigus fotografavimo aktui suprantu, kad tai ką matau nuotraukoje jau yra įvykę ir tai kas įvyko prieš akis pasirodo tik po mirties. Tikriausiai dėl to esu ne kartą pagalvojęs, kad akistaton su gyvąja tikrove taip niekada ir nebuvau susitikęs. Taigi mano kūryboje fotografija užima svarbią vietą nes ji man yra susitikimas su savimi pačiu, esančiu mirtyje.

2. Kas tau svarbiausia fotografijoje?

Į šį klausimą atsakysiu atpasakodamas savo gero draugo, Varšuvos nacionalinio radijo žurnalisto pastebėjimus: „man baisu žvelgti į visas tavo dokumentines fotografijas. Jose gausu egzistencinio skausmo. Nuotraukose matai artimuosius, draugus, savo Motiną ir supranti, kad šiandien arba rytoj jų nebebus.“ Šis mano draugo pastebėjimas žymi baimę, kurią lemia fotoatvaizdas. Taigi baimė – ji man svarbi. Kurdamas noriu, kad pasigėrėjimas užfiksuotu reginiu susipintų su netekties baime, kuri man tiesiog įrodo, kad fotografija yra ne tik relikvija, talismanas, atmintis apie artimuosius, bet ir atmintis apie save patį. Gal būt šiame interviu ir pasirodysiu esąs egocentriškas savimyla, tačiau fotografijos kuria mane. Savęs sukūrimo, per meno kūrybos aktą, geismas yra tik viena iš daugelio baimių kažko netekti. Tikriausiai ne kukliai skamba ši mano mintis, tačiau esu tvirtai įsitikinęs, kad menininko prigimtyje kuklumo turi būti stokojama.

3. Ar prisimeni savo pirmąją nuotrauką, jei prisimeni, kokia ji buvo?

Sunku pasakyti, kokia ta pirmoji fotografija. Prisimenu kai paauglystėje fotografuodavau jūrą juostiniu, mėgėjišku fotoaparatu besigydydamas Palangoje po kelio sąnario operacijos. Nemanau, kad šie naivūs bandymai iš vis verti kokios nors diskusijos. Vėliau, studijuodamas dailininko grafiko specialybę fotografavau Zenit juostiniu fotoaparatu. Atmenu, kaip iš kart nusivyliau nes vaizdas buvo neryškus ir ne toks jau meniškias apie kokį svajoju. Studijuodamas Portugalijoje apšviečiu visą popieriaus pakuotę. Studentui iš Lietuvos ji buvo ypač brangi. Tuomet nustoju fotografuoti. Vėliau dirbdamas Šiaulių fotografijos muziejuje (Aušros muziejus) kuratoriaus pareigose atlikau kelis fotobandymus Camera Obscura principu. Padariau gal būt net įspūdingiausių savo kūrybos kontekste Šiaulių miesto, Vilniaus gatvės fotoatvaizdą. Šia nuotrauka ypač žavėjosi Lenkai mano kūrybos parodoje Jausmų diena, Liublino mieste (2009 09 4-30). Dar vėliau dėstydamas universitete suradau savo fotografijos kūrybos metodą, kurį ir šiandien tęsiu ciklu Amnezijos filmas (plačiau www.amnesia.venckus.eu). Naujuoju metodu sukurtas nuotraukas pastebėjo Gytis Skudžinskas ir suorganizavo mano parodą Palangoje, Antano Mončio – Namuose muziejuje. Paroda vadinosi Nieko įprasto neturinti diena (2007 06 15 – 06 29). Manau jog parodoje demonstruotą

TOP 10	DIENOS	SAVAITĖS	MĖNESIO
--------	--------	----------	---------

REKLAMA

SPAUSK LIKE! :)

4/11

Mėgti puslapį

KAIP PAŽALTI ĮKVEPIMO

Bendrinti

64 draugų(-ams) tai patinka

fotografiją tokiu pat, kaip ir visas renginys pavadinimu, kur pro miglotą, sutrupėjusį vaizdą regima sėdinti žmogysta prie pianino šalia lango ir yra pirmoji mano fotografija. Ji yra pirmoji, nes labiausiai tikra, labiausiai atsitiktinė ir labiausiai kurianti mane.

4. Tavo įkvėpimo šaltinis?

5. Įkvėpti gali viskas su kuo man tenka kontaktuoti ir visos situacijos į kurias tenka papulti. Negaliu išskirti jokio konkretaus inspiracijų šaltinio. Idėjos tiesiog gimsta pačiose netikėčiausiose momentuose. Kartais mane siutina kokia nors nedėkinga situacija, neišsprendžiama padėtis, dėl to savo kūryboje natūraliai užsineriu šokiruoti. Pavyzdžiui vyrų aktus mane skatina kurti netinkamas požiūris į vyro kūną. Neretai atrodo, kad vyro kūnas yra nuerotinamas. Viešajame diskurse jis nėra atvirai nuogas. Dėl lytinių organų, kurie išreikšti gana akivaizdžiai, vyro kūnas viešajame diskurse kartais tarsi pasirodo nesekualus ir negeidžiamas. Tačiau sakyti ir demonstruoti nepasitenkinimą nuogu vyro kūnu yra tapatu reikšti nepasitenkinimą savimi kaip vyru. Gal būt ir keisti šie mano pastebėjimai, bet būtent taip matau Lietuvos situaciją, kur vyro erotiškumas yra painiojamas su homoseksualumu. O neapykanta homoseksualui, kaip ir neapykanta žydui arba juodaodžiui mane tiesiog siutina. Būtent šios visuotiniai madingos neapykantos maitina mane kaip kūrėją. Kadangi jos yra nepagrįstos ir neadekvačios tikrovei, todėl ir aš pats stoju ton pusėn į kurią neapykanta aistringai spjaudosi.

6. Man pasirodė, jog labai ryški tavo kūrybos dalis – homoerotiški aktai. Tai labai drąši ir nepatogi tema Lietuvoje. Kodėl ėmeisi jos ar kodėl nepabūgai jos imtis?

7. Nežinau, gal būt Tamstai ir pasirodė, kad mano kūryboje gausu homoseksualumo ženklų, tačiau mano kūryba nėra konkrečiai apie gėjus. Ji apie vyrą, jaunuolį, vaikina, senolį ir pan. Ji apie žmogaus – vyro kūną. Esu sukūręs nemažai kūrinių, kur modelis vienas, jo neliečia joks kitas kūnas. Kūrybos procese mane pirmiausia domina tokie klausimai, kaip meilės arba vienatvės jausmas, tikėjimo ir krikščionybės, buities ir erotinės patirties santykis. Vyro kūnas tapo šių temų centru. Vyro kūnas man aktualus dėl to, kad aš ir pats esu vyras. Vyriską kūną geriau suprantu nei moterišką. Atmenu, kaip dailininko studijų universitete metu teko daug piešti aktų. Vyriską kūno piešimas buvo sunkiausiai įveikiama užduotis, o fotografijoje vyro kūnas (dėl savo ryškios muskulatūros) tapo neišsėmiama ir daugiakalbė medžiaga. Gal būt atsiskius visų šių mano aprašytų įžvalgų galima pastebėti homoerotinį kūną. Prabilti marginalia tema mane paskatino gyvenimas Lietuvoje, kur valstybės gerovės modelis labiau deklaruojamas, bet neįgyvendinamas; kur vyrauja neadekvatus požiūris į kito seksualumą; kur nežabojamas geismas kitą išviešinti ir jį pažeminti; kur trumparegiškumas skatinamas intencionalių mitų gamybos ir augančio vartojimo. Negaliu nekurti šia tema ir todėl, kad intensyviai yra diegiamas šeimos modelis į visuomenę bei taip iškreipiama tikrovė ir draudžiamas gyvenimo pasirinkimas. Mane siutina psiaudorelingųjų pajėgos paskirstančios teisę į tokius taurius jausmus kaip meilę. Atmenu, kaip negalėdamas nekreipti dėmesio į tokią Lietuvą, savo facebook'e paskyroje patalpinau nuorodą į televizijos laidą apie gėjus, kurioje dalyvavo Aušrinė Povilionienė, Romas Zabarauskas ir kt. Susilaukiau neigiamų reakcijų ir pasipiktinimų homoseksualumu net iš gerai pažįstamų žmonių, kuriuos visuomet laikiau protingais, racionaliais ir vakarietiškiškai mąstančiais. Man liūdna kai regiu jog visuomenę valdo mitai, o ne mokslo tyrimų rezultatai. Tokiai visuomenei gyvuoti padeda dabartinė masinių medijų kultūra, kuri šiuos mitus papildomai daugina ir sėja. Atrodo, kad žmonių bukmui galo nėra. Mano galva medijų kanalai turėtų padėti formuoti normaliai nuomonei, racionaliai ir pasvertai minčiai. Situaciją rezonuotų ir gėjų, ir lezbiečių, ir feminisčių kokybiškas, profesionalus menas. Deja šio meno Lietuvoje beveik nėra, o normaliose Vakarų visuomenėse toks menas net specialiai yra dotuojamas ir kaip alternatyva sudaro opoziciją kultūros dominantei. Aš vis tik manau, kad vyrų aktų kūryba neturėtų būti lydimą baimių ir nepasitikėjimu savimi. Taip pat nemanau, kad mano kūriniai labai homoseksualūs ir jūžiliai besipriešinantys tikrovei. Tikriausiai galima bijoti nebent autoriaus sutapatino su tam tikra žmonių grupe. Tačiau kas studijavo šiuolaikinio meno teoriją, tikrai žino, kad autorius ir kūrinys nėra vienas ir tas pats. Autorius tik užmena mįslę, tarsi pradžių ir pats nusišalina, o žiūrovas gali interpretuoti savaip ir taip užbaigti kūrinį. Tarp žiūrovo ir kūrinio atstumas labai mažas ir artimas, o tarp autoriaus ir kūrinio atstumas vis labai didėja. Kai žiūrovas mato vyro aktą fotografijoje ir sako, kad autorius yra gėjus iš tikro jis pats, būdamas labai tampriame ryšyje su kūriniumi, pažymi kad yra nešališkas gėjams, kad turi pozityvų arba negatyvų santykį su jais, bet ne su autoriumi. Manau, kad joks žiūrovas autoriaus nepajėgia pažinti geriau nei pats autorius žino apie save. Žiūrovas visada yra numanymų ir prasimanymų kelyje.

8. Tavo aktai – tiesiog meniniai eksperimentai ar bandymas kovoti?

Aktai tai yra mano viena iš daugelio galimų kalbų. Tai mano pozicija ir požiūris į tikrovę. Kai mano požiūris nesutampa su vyraujančia pozicija, tuomet kūrybą galima sieti su kova. Negaliu pasakyti, ar mano menas yra geras ir tinkamas, tačiau vis tik nesuklysiu teigdamas, kad geras menas visada atsiduria kovos įkarštyje.

9. Kaip surandi modelius savo fotografijoms? Jie labiau bendraminčiai ar statistai padedantys

Įgyvendinti tavo idėjas?

Aš modelių niekada neieškau. Kartais atrodo, kad jie ieško manęs. Tačiau iš tikro mano modeliai yra realūs, paprastus darbus dirbantys ir gatvėse sutinkami asmenys. Nesirinkau nė vieno modelio pagal kūno dailumą. Pirmiausia mano mintyse gimdavo pasakojimas. Labai dažnai savo sugalvotiems pasakojimams realizuoti kviečiu pozuoti tuos žmones, kuriuos gerai pažįstu ir su kuriais bendrauju. Manau, kad man pozuojantis modelis nėra pagrindinė kūrybos ašis. Svarbiausiai žinoti apie ką kalbi ir ar Tavo kalba pasiekia klausančiojo ausis? Taigi, beveik visada esu savotiškame asmeninės meno kalbos patikrinimo egzamine.

10. Ar Lietuvoje tu jautiesi laisvas kaip kūrėjas?

Visiškai ne ir tokia situacija manęs netenkina. Kartais net nepakeliamai apmaudu, kai bandai apmąstyti meno kūrėjo statusą. Menininkas Lietuvoje yra paskutinės, prasčiausios rūšies žmogus. Šis požiūris akivaizdžiai nusakomas kultūros ministerijos vykdomos politikos. Taigi menininko laisvė tampa prabanga, kaip ir prabangi mano laisvė.

Tweet

14

Like

[Senesnis](#)
[Naujesnis](#)

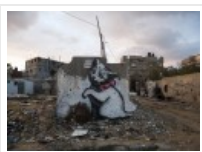
Susiję straipsniai

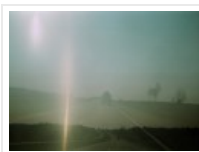
Nuo šaknų nepabėgsi

Vandeningi potėpiai

Banksy visatos centre

Ką vestuvių fotografai veikia žiemą?

APIE MUS

[Apie 370](#)
[Prenumerata](#)
[Skaityk e. versiją](#)
[Kur rasti?](#)
[Kontaktai](#)

ARCHYVAS

MŪSŲ GIMINĖS

MŪSŲ PARTNERIAI

